

Andrzej Sikorski
Telus i działkowcy PiSEdukacja zdrowotna
Zmarnowana szansa NowackiejPaweł Sołtys
O książkach, muzyce i WarszawieJacek Pałkiewicz
Jak bohaterowie „Moby Dicka”**SZASTANIE MILIONAMI****ILE KOSZTUJE
NAWROCKI**

50 LAT **rampa** TEATR NA TARGÓWKU

WIRUJĄCY SEKS

POLSKIE LOVE STORY

Widowisko muzyczne inspirowane kultowym filmem „Dirty Dancing”

**Zapraszamy na wesele w Marzeniowicach
w dniach 6-9 listopada oraz 12-14 grudnia**

*Jest tanecznie, jest intrygująco, jest pasjonująco, jest zabawnie i pojawia się
też nutka dramatyzmu. I przede wszystkim – jest zaskakująco.*

portal Kobięca Intuicja

Jerzy Domański MÓJ PRZEGLĄD

Duda do prokuratury

Minęło zaledwie kilkanaście dni, a wszystko, o czym pisaliśmy w okładowym artykule „Wilcze doły Kaczyńskiego. Zostawili długą i pustą kasę”, potwierdziły pierwsze wykryte afery dwutygodniowego rządu Morawieckiego. Piszę o pierwszych, bo afer jest tam tyle, ile osób powołanych na funkcje.

Słabo ogarnięci politycy koalicji dali sobie wmówić, że w październiku minęły dwa lata ich rządu. Jakby wyparli z pamięci długą proces odrywania PiS od stanowisk. Trwało to całe dwa miesiące. Ten czas Kaczyński wykorzystał na to, by po klęsce ratować, co się da, i pozacierać ślady. By zabezpieczyć finansowo partię i swoje kadry.

Kto wymyślił tę przebiegłą operację opóźniającą przekazywanie władzy? Oczywiście Kaczyński z najbliższymi współpracownikami. Dodatkowe dwa miesiące rządów podarował im prezydent Duda. Bez jego podpisu hucpa z rządem „fachowców” Morawieckiego nie byłaby możliwa. Bez decyzji Dudy PiS nie mogłoby zostawić w resortach pustych kas i pozaciąganych wielomilionowych zobowiązań. Marionetkowy gabinet Morawieckiego skorzystał z dwutygodniowych rządów, by rozproszdzić tysiące swoich ludzi na dobrze płatnych posadach, porozdzielać podwyżki i zmieniać warunki pracy na takie, by trudno było ich odwołać. Tak został np. powołany przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego.

Zatrzymano impet nowej władzy, która weszła do gabinetów tuż przed świętami. A wiadomo, jaki to jest w Polsce czas. Uczciwie o rządach tej koalicji możemy mówić dopiero od stycznia 2024 r. A dodatkowe dwa tygodnie rządów PiS to numer stulecia. Bezczelnością bijący nawet największego numeranta prawicy, czyli Daniela Obajtka. Najwyższa więc pora, by tych ludzi rozliczyć. Obajtka oczywiście też.

Wiem, kto wymusił na Dudzie uruchomienie tej operacji. Wiem, choć z pewnością nigdzie nie ma śladów tej decyzji. Kaczyński ma świadomość, że taki podpis na papierze to najszybsza droga do celu. Na to jest zbyt cwany. Poza tym nie musi tego robić, bo ma w otoczeniu ludzi, którzy z wielką ochotą wykonają wszystko, nawet na mrugnięcie okiem prezesa.

Eksprezydent Duda jest w najgorszej sytuacji. Uważam, że to, co i jak robił po 15 października 2023 r., musi zostać poddane rzetelnej analizie prawnej. Są opinie wybitnych prawników świadczące o tym, że Duda ma wiele powodów, by myśleć o procesie. I o celu. To, co robił, jest nie do obrony. Ta hochsztaplerka zbyt wiele nas kosztowała, by prokuratura się nim nie zajęła. Nie może się już chować za immunitetem. Pora więc, by ocenić też rolę Dudy w doprowadzeniu do zapaści sądownictwa czy w oszukiwaniu społeczeństwa w sprawie polityki Ukrainy wobec Polski. Nad tym nazwiskiem pali się już czerwona lampka.

BAKOWSKI

W NUMERZE

KRAJ

- 8 Nawrocki ma gest. Za nasze**
Państwowe pieniądze wydaje się łatwo
- 12 Działkowcy PiS**
Dziwne sprawy ciągną się za Telusem
- 15 Zmarnowana szansa**
Edukacja zdrowotna porażką
ministra Nowackiej
- 18 Fintechowy sukces czy wielki przekręt?**
Cinkciarz.pl – piramida finansowa
- 20 Górki dla dewelopera**
Głos lublinian kontra prawa rynku

OPINIE

- 23 Piotr Kimla**
Czy Joseph S. Nye przegrał
tak samo jak Francis Fukuyama?
- 24 Wiesław Zółtkowski**
Co z finansami państwa?
- 26 Paweł Zieliński**
Jaka może być przyszłość
polskiej gospodarki

ZAGRANICA

- 28 Pokolenie ciągłego protestu**
Zetki obalają rządy, tylko co dalej?
- 32 Dziennikarze na celowniku**
Korespondencja z Rzymu

HISTORIA

- 36 Chruszczow w paszczy lwa**
Skutki Października 1956 r.

KULTURA

- 40 Zdanie musi mieć melodię**
– rozmowa z Pawłem Sołtysem
- 46 Culturalia**
- 66 47. Biennale Malarstwa**
Bielska Jesień 2025

PSYCHOLOGIA

- 47 Co nam daje nostalgia?**
– rozmowa z dr. Julianem Kutylą

SPORT

- 50 Wielki rewanż Szczęsnego**
Polak gwiazdą El Clásico

ZDROWIE

- 52 Nowotwory hematologiczne – choroby niezawinione**
– rozmowa z prof. Ewą Lech-Marańdą

OBSERWACJE

- 56 Banie, bajnie, łaźnie**
Tradycja przetrwała na Suwalszczyźnie
- 59 Bohaterowie „Moby Dicka”**
Jacek Pałkiewicz i łowcy wielorybów

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 Jerzy Domański**
Duda do prokuratury
- 31 Andrzej Szahaj**
Bursztowie. Wspomnienie
- 39 Roman Kurkiewicz**
Napięcie będzie rosło
- 45 Tomasz Jastrun**
Jarosław Polskę zbaw
- 55 Wojciech Kuczok**
Bombowa Bigelow

28
ZAGRANICA

POKOLENIE CIĄGŁEGO PROTESTU

Zetki obalają rządy, tylko co dalej?

52
ZDROWIE

NOWOTWORY HEMATOLOGICZNE – CHOROBY NIEZAWINIONE

– rozmowa z prof. Ewą Lech-Marańdą

59
OBSERWACJE

BOHATEROWIE „MOBY DICKA”

Jacek Pałkiewicz i łowcy wielorybów

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

FOT. SHUTTERSTOCK, KRZYSZTOF ŻUCZKOWSKI

Nieśmiertelność. Odwieczna tęsknota ludzi

Śmiało można założyć, że nieśmiertelni będą bogacze, czyli 1% populacji planety, już teraz posiadający około połowy majątku świata. W dobie przeludnienia planety raczej nieprędko zwykły zjadacz chleba będzie mógł żyć dłużej niż obecnie.

Michał Czarnowski

Z jednej strony, ogromny postęp nauki, a z drugiej, ludzie masowo dają się nabierać na antynaukowe i spiskowe brednie, przez co duża część społeczeństwa przestaje wierzyć w samą naukę.

Marzanna Gniazdowska

Ludzie marzą o nieśmiertelności, by móc w nieskończoność scrollować internet, oglądać głupie serie, buszować po galeriach handlowych, opychać się niezdrowym żarciem i uprawiać kibolstwo polityczne. Upojna perspektywa bezkresnego, pełnego i twórczego życia.

Rafał Wojciechowski

Szykuje się drugi Watbrzych

Kopalnie i elektrownie węglowe powinny być powoli likwidowane z chwilą powstania pierwszej elektrowni atomowej. Do tego czasu powinno działać wszystko bez

zmian, ale władza zgodziła się na to, co proponują biurokraci w Brukseli. Nasz kraj na takie rozwiązania długo nie będzie gotowy, bo i kasy brak, i fachowców. Inni na nas zarabiają, ale to nikomu nie przeszkadza. Człowiek potrzebny jest tylko w dniu wyborów.

Andrzej Kościański

Polska wieś ugina się pod ciężarem problemów

Stabilny dochód? To dziś luksus, o którym wielu marzy. Na przykład budowlaniec ma stabilny dochód, póki go nie zwolnią. Wtedy nie ma nic. A rolnicy jednak ciągle mają ziemię, budynki, inwentarz czy ruchomości. To zasadnicza różnica, bo dają cały czas możliwości, od różnej formy usług do pracy najemnej u innych. Pozostaje też sprzedaż drogiej ziemi. Czyli rolnik ma o wiele, wiele lepiej niż ten budowlaniec albo urzędnik. A w czasach kryzysowych ma szansę na przeżycie, czego miasto nie gwarantuje. I nie ma co narzekać. Pewnie mając 2 ha cebuli, chcecie żyć jak właściciel stuosobowej firmy. Ale to się skończyło. Wielkie korporacje już o to zadbały, widzę to na Pomorzu, w Wielkopolsce. Tam też potrzeba kierowców kombajnów – za grosze niestety. Czyli pilnujcie swoich gospodarstw jak żrenicy oka i nie narzekajcie. W miejsce cebuli można wpisać truskawki, maliny, czosnek, kapustę i wiele innych. A spółdzielni i sklepów spółdzielczych ni widu, ni słychu.

Wojciech Kłoc

ZDJĘCIE TYGODNIA

Donald Trump i Xi Jinping w południowokoreańskim Pusan. Wyczekiwane spotkanie ma dotyczyć głównie zakończenia wojny celnej między USA i ChRL. Trump od razu ogłosił, że będzie ono wspaniałe, Xi Jinping był o wiele bardziej wstrzemięźliwy. 30 października 2025 r.

Zbigniew Ziobro zdaniem prokuratury **założył zorganizowaną grupę przestępczą**, kierował nią i popełnił 26 przestępstw. Prokurator generalny wystąpił do Sejmu o **uchylenie Ziobrze immunitetu i zgodę na areszt**.

Prof. Andrzej Werblan, wybitny uczony, polityk, uczestnik wielu ważnych wydarzeń w historii Polski, kościuszkowiec, który z brygadą pancerną zdobywał Gdynię i Gdańsk, 30 października **obchodził 101. urodziny**. **Ad multos annos, Drogi Profesorze i nasz współpracowniku**.

Kolejny numer, jaki wyciął **Radosław Piesiewicz, prezes PKOI**, żenuje i ośmiesza środowisko sportowe, które z jakichś powodów nie chce go odwołać z tej funkcji. Korzystając z bezkarności, Piesiewicz podpisał umowę, w wyniku której zmienił nazwę siedziby PKOI na **zondacrypto Centrum Olimpijskie PKOI im. Jana Pawła II**. I tak kryptowaluty zastąpiły fair play.

Wasył Bodnar, ambasador Ukrainy w Polsce, nazwał prowokacją wniesienie w czasie meczu Legia Warszawa-Szachtar Donieck w Krakowie transparentu „Wołyń. Pamiętamy!”. Tak Bodnar traktuje elementarny szacunek dla ofiar i prawdy historycznej. I tak odpłaca się za ogromną pomoc materialną dla Ukrainy.

Polska jest największym po Chinach eksporterem zniszczonego na świecie.

W 2024 r. wysłano zniszczone za 727 mln euro. Najwięcej do Niemiec, Holandii i Rumunii.

Naszą planetę zanieczyszcza ok. **8 mld ton odpadów plastkowych**. Mikro- i nanocząsteczki są w najbardziej oddalonych miejscach oraz w organizmach ludzi, gatunków morskich i lądowych na całym świecie.

Do Krajowej Administracji Skarbowej wpłynęło w pierwszym półroczu 37,2 tys. zgłoszeń o nieprawidłowościach. Najwięcej od byłych współpracowników, krewnych i sąsiadów wskazywanych podatników. W ostatnich latach potwierdziło się ok. 7,5% zgłoszeń.

Od 1 grudnia do elektronicznego poboru opłat zostanie dołączonych ok. **645 km dróg**. Opłaty będą pobierane na prawie 5,9 tys. km dróg krajowych. Wzrosną również opłaty elektroniczne.

76 tys. ha ziemi przekazano nieodpłatnie w latach 1992-2019 **Kościółowi katolickiemu**.

Anna Skrobiszewska, wdowa po Grzegorzcie Cichowskim, przegrała proces ze Zbigniewem Krzywańskim, jednym z założycieli zespołu Republika. Sąd nakazał jej zrzeczenie się prawa do znaku towarowego Republika i przyznanie się do naruszenia dóbr osobistych Krzywańskiego.

W Polsce działa 16,5 tys. jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

PRZEBŁYSKI

Kubiczek. Syndyk, który, co chce, to może

Dziewczynki i chłopcy urodzeni w październiku 2022 r. obchodzą właśnie trzecie urodziny i słodko baraszkują w przedszkolach. A co w tym czasie działo się z kierowanymi do Ministerstwa Sprawiedliwości kilkudziesięcioma skargami i setkami pism od kilkudziesięciu podmiotów? Nie za wiele. Negatywnym bohaterem tych skarg był zawsze ten sam syndyk, Marcin Kubiczek. I tenże Kubiczek jest obecnie pod nadzorem ministerstwa. Urzędnicy mają go już po kokardę, bo muszą analizować wszystkie jego działania. Mordega może trwać długo, bo Kubiczek jest syndykiem Getin Noble Bank, największej upadłości w Polsce. A okradzenie za czasów PiS banków Leszka Czarneckiego skończy się pewno tak, że słono za to zabulimy. Za Kubiczka też. Bo wbrew wyrokom unijnym w sprawie frankowiczów procesuje się z nimi do upadłego. Przegrywa, ale to go nie boli, bo co kwartał wydaje 50 baniek na obsługę prawną. Idzie na to 30% wpływów masy upadłościowej.

A kóż tak godziwie zarabia? Kancelarie prawne współpracujące z Kubiczkiem. Jedna ma nawet ten sam adres co chorzowskie biuro syndyka.

Milioner Woś

Zostawił sobie na koncie 12 groszy z 250 tys. zł. Żartowniś? Nie. Rozpaczliwie ratujący swój majątek Michał Woś, były wiceminister sprawiedliwości u Ziobry. Ten, który podpisał się pod decyzją o bezprawnym przeznaczeniu 25 mln zł z Funduszu Sprawiedliwości na zakup Pegasusa.

Woś, dziś 34-latek, postawił na Ziobrę (albo Ziobro na niego) i finansowo na tym nie stracił. Prokuratura miała na czym położyć rękę. Dom, samochód i choć ogołocone, to wcześniej wypasione konie. Jak dojść do milionowego majątku? Równolalki Wosia nawet o tym nie marzą. Czy to jeszcze jedna z tajemnic pisowskich karier?

Tako rzecze Nawrocki

Człowiek o wielu twarzach nie może mieć kompleksów. I nie ma. Co Nawrocki pokazał podczas gali kończącej XIX Konkurs Chopinowski. „Miszcz” mowy polskiej sygnął takimi perełkami:

„Swoista wirtuozeria”;
 „Wielka kategoria intelektualna żiri”;
 „Żal oddawał za sprawą nut”;
 „Chopin jest w istocie postacią historyczną”;
 „Wspaniałym twórcą gratuluje”;
 „Niech żyje Chopin”.

Może ten tekst Nawrockiemu napisała Beata Kempa? Znana z fryzur melomanka na etacie doradcy prezydenta.

Cłami w polskie mleko

Drodzy konsumenci, czy lubicie polskie mleko, nabiał, maselko? Pewnie tak. Korzystajcie więc, bo zbliżają się kłopoty. Duże problemy, których ojcem jest „wielki przyjaciel Karola Nawrockiego”, Donald Trump.

Amerykański skandalista wprowadza od 1 stycznia dla Unii Europejskiej, a więc i Polski, 15-procentowe cła na eksport żywności do USA. Zapomnijmy wobec tego o polskim eksporcie produktów rolnych do USA. Będzie odwrotne. Amerykanie, którzy tracą rynek chiński, będą wypychać swoje masło i tłuszcze do Unii i do Polski. Przed nami ostra wojna o konsumenta. Stracą nasi hodowcy i mleczarnie. Wielu z nich nie przeżyje amerykańskiej inwazji. Ale czy to boli Nawrockiego i innych lizusów gotowych dla Amerykanów zrobić wszystko, co tylko zechcą?

PYTANIE TYGODNIA

Jeśli świat jest wielobiegunowy, to jakie państwa są jego biegunami?

PROF. BOHDAN SZKLARSKI,

amerykanista, Ośrodek Studiów Amerykańskich UW

Biegunami współczesnego świata są USA i Chiny, a więc dwa mocarstwa, które wciąż nie określiły, czy łączy je konflikt, czy rywalizacja. Model dwubiegunowości odziedziczyliśmy po zimnej wojnie, lecz dziś jego kształt jest niepewny. Europa nie ma realnej siły militarnej, Rosji brakuje znaczenia gospodarczego, a Indie mimo potencjału demograficznego wciąż są za słabe ekonomicznie i wojskowo. Militarne bieguny to USA i Chiny z Rosją jako ich „księżycem”. Gospodarczo Europa mogłaby być samodzielna, gdyby nie zależność od USA. Bieguny tworzą też bloki: Zachód z NATO i UE oraz Szanghajska Organizacja Współpracy.

PROF. STANISŁAW BIELEŃ,

politolog

Po zimnej wojnie system międzynarodowy stał się unipolarny. USA zyskały dominację, narzucając światu własne reguły i wartości. Dziś jednak, w wyniku rosnącej siły Chin, Rosji oraz ugrupowań takich jak BRICS, SzOW, ASEAN czy Mercosur, obserwujemy proces multipolaryzacji. Mimo to nie istnieje żaden równorzędny wobec USA ośrodek potęgi. System pozostaje

wciąż uni-multimodularny, a Stany Zjednoczone nadal wyprzedzają resztę świata pod względem wpływów i potencjału.

DR HAB. KAMIL ZAJĄCZKOWSKI,

politolog, Centrum Europejskie UW

Porządek międzynarodowy się zmienia, a dotychczasowe mocarstwa muszą się liczyć z nowymi potęgami. W Azji prym wiodą Chiny, które mimo spowolnienia gospodarczego pozostają liderem innowacji i technologii oraz dominują w przetwarzaniu metali ziem rzadkich. Indie, choć wciąż odstają, szybko się rozwijają, a Indonezja zyskuje znaczenie dzięki ogromnemu potencjałowi ludnościowemu. Stany Zjednoczone pozostają biegunem technologii i innowacji, utrzymując stabilną gospodarkę mimo napięć politycznych. W Ameryce Południowej rośnie znaczenie Brazylii, natomiast Unia Europejska, mimo że traci siłę poszczególnych państw, jako całość pozostaje liczącym się graczem ekonomicznym, choć stoi przed wieloma wyzwaniami związanymi m.in. z konkurencyjnością, transformacją technologiczną i energetyczną.

Rozmawiała Weronika Mikusek